

DEMOGRAFIJA (<https://mimladi.hr/category/demografija/>)

Iseljavanje Hrvata u Kanadu

Damir Kopljar (<https://mimladi.hr/author/damirkop/>)- Prije 1 Mjesec (<https://mimladi.hr/2024/09/27/iseljavanje-hrvata-u-kanadu/>)

🔖 8 Min.

https://mimladi.hr/wp-content/uploads/2024/09/canada-55981_1280.jpg

Hrvatska je kroz svoju cijelu prošlost bila zemlja iz koje se stanovništvo iseljavalo. Značajnu skupinu dijaspore čine Hrvati u Kanadi, a o njihovim okolnostima iseljavanja govorimo u ovom tekstu.

Prvi veliki iseljenički val započeo je u petnaestom stoljeću dolaskom turske vojske na granice hrvatske države. Hrvati se u to vrijeme dominantno iseljavaju na područje središnje Europe i Italije. Drugi veliki iseljenički val otpočeo je početkom dvadesetog stoljeća te se za razliku od prijašnjih vremena iz Hrvatske više nije odlazilo radi životne ugroženosti, već zbog ekonomske nesigurnosti. U tom periodu

ljudi se dominantno sele na prostor Sjeverne i Južne Amerike. Veliki broj iseljenika u Sjevernu Ameriku odlazi u SAD, državu koja tada slovi za jednu od najprivlačnijih migrantskih destinacija, dok manja skupina odlučuje otići u Kanadu.

Odlazak u Kanadu

Na stranicama Hrvatske enciklopedije piše da su jedni od prvih Hrvata koji su kročili na današnje Kanadsko tlo bili Senjanin **Ivan Malogrudić** i Dubrovčanin **Marin Masalarda**. Njih dvojica dospjeli su u Kanadu u davnom šesnaestom stoljeću kao članovi europske ekspedicije čiji je zadatak bio istražiti Sjevernu Ameriku i utvrditi mogu li se na njezinom tlu izgraditi naseljeničke kolonije.

Nakon ovog, gotovo anegdotalnog, susreta Hrvata s kanadskim tlom, desetljećima, pa čak i stoljećima Hrvati neće zauzimati bitnu ulogu u kanadskoj povijesti. Situacija se mijenja početkom 20. stoljeća dolaskom velikog broja hrvatskih iseljenika na sjevernoamerički kontinent. Vrhunac iseljavanja iz Europe prema Sjevernoj Americi zabilježen je u **prvom desetljeću 20. stoljeća**. Ovaj iseljenički val naglo je prekinut 1914. godine početkom Prvog svjetskog rata. U periodu do početka Prvog svjetskog rata otprilike **10 000** Hrvata svoj su novi dom pronašli u Kanadi.

Ova prva generacija doseljenika u velikoj mjeri **nije uspjela zadržati** svoj nacionalni identitet. Razlog za to jest činjenica da su biti teritorijalno raspršeni po cijeloj Kanadi te nisu uspjeli formirati svoje zavičajne klubove u kojima bi uspjeli očuvati hrvatski identitet. Prvi hrvatski doseljenici često nisu niti bili upisani pod svojim nacionalnim imenom već bi ih se **upisivalo kao Austrijance ili Mađare** s obzirom da su dolazili iz države koja se tada službeno zvala **Austro-Ugarska** monarhija. Teškoće pri utvrđivanju broja Hrvata koji se iselio na prostor Kanade stvara i činjenica da su između Kanade i SAD-a migracije bili veoma česte te je teško utvrditi koliko broj ljudi živi u SAD-u, a koliki u Kanadi.

Druga generacija Hrvata doselila se u područje Kanade u periodu **između** dva svjetska rata. U ovom međuratnom periodu u Kanadu je došlo oko **15 000** Hrvata. Za razliku od prve generacije koja se brzo asimilirala i na koju se podozrivo gledalo, zbog činjenice da su se Austrija i Kanada našle na suprotnim stranama tijekom Prvog svjetskog rata, druga generacije je bila **uspješnija u očuvanju** svojega nacionalnog identiteta. Nacionalni identitet čuvan je kroz osnutak hrvatskih nacionalnih **domova**, a prvi nacionalni dom osnovan je u **Hamiltonu 1929. godine**. Valja istaknuti kako većina onih koji su migrirali u Kanadu nisu otišli s idejom da tamo trajno ostanu. Plan je bio živjeti nekoliko godina te namaći dovoljno novaca da se mogu vratiti u domovinu i sa stečenim kapitalom sebi i svojoj obitelji osigurati pristojan život. Težak **fizički** rad, obično na izgradnji željeznice ili u rudnicima, mala plaća i velika ekonomska kriza koja je početkom tridesetih godina nastupila na zapadu poremetili su planove za povratak.

Migracije između dva svjetska rata.

Zanimljivo je napomenuti kako su krajem Prvog svjetskog rata na prostoru SAD-a i Kanade doneseni zakoni koji su trebali ograničiti doseljavanje iz zemalja koji nemaju anglosaksonski karakter. Smatralo se kako dolaskom ljudi iz istočne i južne Europe te Azije dolazi do znatne promjene u kulturno-

političkom sustavu zemalja koje su se dičile svojom protestantskom vjerom i anglosaksonskim kulturnim nasljeđem. U tom periodu useljenici se dijele na poželjne i nepoželjne, a Hrvati u ovoj podjeli potpadaju pod kategoriju **nepoželjnih**.

Ovakav pristup prema hrvatskim migrantima ostaje na snazi do 1925. godine. Tada kanadske željezničke kompanije potpisuju sporazum s kanadskom vladom koja im, zbog nestašice jeftine radne snage, dozvoljava uvoz velikog broja radnika koji potpadaju pod kategoriju neželjenih migranata. Ova promjena politike nije pozitivno utjecala na sve migrante koji su se iz hrvatskih krajeva naumili zaputiti u Kanadu. Kanađani su jasno dali do znanja kako preferiraju ljude iz **kontinentalne Hrvatske** koji su bjelije puti i svjetlijih očiju. Također je jasno dano do znanja kako migranti iz **Dalmacije** i **Hercegovine** u Kanadi nisu dobro došli. Kao potvrdu ovome imamo izvještaj u kojemu šef iseljeničkog komesarijata **Fedor Aranicki** navodi kako je zamjenik ministra za imigraciju i kolonizaciju u Ottawi, M. W. J. Egan, „(...) ponovo skrenuo pažnju, da Kanada ne želi Dalmatinaca niti ljudi iz primorskih krajeva.“ Kao rezultat navedenog sporazuma s kanadskim željezničkim kompanijama udvostručeno je useljavanje s prostora Kraljevine SHS u razdoblju 1924.–1928. s godišnjih 2000 na 4000 useljenika. U periodu od 1925. do 1930. godine uselilo se u Kanadu otprilike 10.000 Hrvata. O hrvatskim migrantima u prvoj polovici dvadesetog stoljeća detaljnije možete čitati u članku **Snježane Ružić**, „U potrazi za poslom – život hrvatskih iseljenika muškaraca u Kanadi između dva svjetska rata“.

Migracija nakon Drugog svjetskog rata i očuvanje hrvatskog nacionalnog identiteta.

U prvim poratnim godinama pretpostavlja se kako je u Kanadu došlo nekoliko tisuća Hrvata koji su primarno kao **neprijatelji Titova režima** bježali pred komunističkom **odmazdom**. Nakon prvih poratnih godina u Kanadu dolaze gospodarski migranti koji se veoma brzo i uspješno integriraju u kanadsko društvo te uspijevaju ostvariti značajne socijalne i ekonomske uspjehe. Na stranicama Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske stoji kako se u razdoblju od kraja Drugog svjetskog rata pa do 1975. godine u Kanadu odselilo otprilike **75 tisuća** Hrvata.

Društveni i vjerski život našeg iseljeničtva na prostoru Kanade veoma je aktivan. Navedeni državni ured prenosi kako u Kanadi trenutno postoji oko **60 hrvatskih folklornih društava**. Zanimljivo je kako ova folklorna društva veoma aktivno njeguju hrvatski nacionalni identitet što je vidljivo i iz rezultata koje hrvatske grupe postižu na raznim međunarodnim folklornim natjecanjima i smotrama. „Kanadsko-hrvatski folklorni savez“, jedan je od najznačajnijih hrvatskih folklornih saveza na tlu Kanade te svojim radom privlači velik broj mladih ljudi. Kao zanimljiv i hvalevrijedan oblik suradnje Hrvatske države i našega iseljeničtva u Kanadi možemo navesti odlazak predstavnika hrvatskih vlasti na kulturno glazbenu manifestaciju koja je u studenom 2022 godine održava s ciljem prikupljanja sredstava za izgradnju novog Hrvatskog narodnog doma. Uz državnog tajnika Zvonka Milasa ovoj hrvatskoj priredbi prisustvovao je i veleposlanik Republike Hrvatske iz Ottawe Vice Skračić, generalni konzul RH iz

Mississauga Ante Jović, ministar za kulturu Provincije Ontarija Neil Lumsden te vodstvo Hrvatske bratske zajednice iz Pittsburgha na čelu s predsjednikom Edwardom Pazom i gradonačelnik Hamiltona Fred Eisenberg i predsjednik Doma Ivan Lukšić s odbornicima.

Osim folklornih društava hrvatski se identitet prenosi i preko sportskih događanja. Hrvatski **nogometni** klubovi imaju veliki utjecaj u kanadskoj nogometnoj ligi. Ovdje treba istaknuti klub **Toronto Croatia** kao jedan od najtrofejnijih klubova u kanadskoj nogometnoj ligi.

U nedavnom razgovoru s predstavnikom hrvatske dijaspe u Kanadi saznao sam kako na prostoru Kanade postoje brojni nogometni timovi koje su formirali hrvatski iseljenici. Zanimljivo je da ti timovi često dolaze na pripreme i turnire u Hrvatsku te ovakvim oblikom aktivnosti omogućuju mladima da posjete svoju pradomovinu i upoznaju se sa svojim vršnjacima u Hrvatskoj. Ovakve aktivnosti zaslužuju punu pohvalu te iskazujem nadu da će Republika Hrvatska na institucionalnoj razini prepoznati potrebu, kako financijske tako i političke potpore, ovakvim i sličnim projektima. Financiranjem ovakvih aktivnosti osigurali bismo opstanak hrvatskog identiteta kod nove generacije Hrvata koji su rođeni u Kanadi i koji za Hrvatsku znaju samo iz priča svojih roditelja ili djedova i baki.

Osim kulture i sporta **Katolička Crkva** također ima veliku ulogu u očuvanju hrvatskog nacionalnog identiteta. Trenutno u Kanadi djeluje 19 hrvatskih katoličkih župa i misija. Ove župe su osnovane nakon Drugog svjetskog rata i prosječno su stare oko 40 godina. One služe kao mjesto okupljanja, ali i mjesto na kojemu se čuvaju i njeguju hrvatski jezik i hrvatski običaji.

Datum objave: **27. rujna 2024.**

Autor: **Damir Kopljar**

****Ovaj tekst objavljen je uz potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama. Naziv projekta je „Dijaspore-neotkriveno blago Republike Hrvatske.”****



Share On Facebook (<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?>



Share On Twitter (<https://twitter.com/share?>



PROSTODNI ČLANAK

Bogatsvo dijaspe: Hrvati u Rumunjskoj
(<https://mimladi.hr/2024/09/30/bogatsvo-dijaspe-hrvati-u-rumunjskoj/>)

SLJEDEĆI ČLANAK

Povratnik i osnivač Crodiaspe: U Kanadi je sve teže biti katolik i imati konzervativni pogled na svijet
(<https://mimladi.hr/2024/09/13/povratnik-i-osniva-crodiaspe-u-kanadi-je-sve-teze-bit-katolik-i-imati-konzervativni-pogled-na-svijet/>)

NAJNOVIJE OBJAVE

Kako temu hrvatske diaspore učiniti mladima interesantnom i privlačnom (<https://mimladi.hr/2024/10/29/kako-temu-hrvatske-diaspore-uciniti-mladima-interesantnom-i-privlacnom/>)



Nakon što sam devet tekstova posvetio hrvatskoj dijaspori u zadnjem, desetom, tekstu pozabavit ću...

(<https://mimladi.hr/2024/10/29/kako-temu-hrvatske-diaspore-uciniti-mladima-interesantnom-i-privlacnom/>)

Janjevački Hrvati (<https://mimladi.hr/2024/10/24/janjevacki-hrvati/>)



Tema ovoga teksta jest povijest jedne od najstarijih hrvatskih zajednica u dijaspori. Naravno riječ...

(<https://mimladi.hr/2024/10/24/janjevacki-hrvati/>)

Karaševski Hrvati i očuvanje nacionalnog identiteta (<https://mimladi.hr/2024/10/19/karasevski-hrvati-i-ocuvanje-nacionalnog-identiteta/>)



U prethodnim tekstovima, pišući o hrvatskoj dijaspori, značajan smo prostor posvetili načinu na koji...

(<https://mimladi.hr/2024/10/19/karasevski-hrvati-i-ocuvanje-nacionalnog-identiteta/>)

Podrška do samog kraja: Važnost palijativne skrbi (<https://mimladi.hr/2024/10/15/podrska-do-samog-kraja-vaznost-palijativne-skrbi/>)

Palijativna skrb ključna je za poboljšanje života određenih ugroženih skupina. Njezina važnost dodatno raste...

Predsjednica Udruga Janjevo Zagreb Ruža Golomejić: 'Naš identitet ima snažne i duboke korijene, kroz osam stoljeća je brižno čuvan i često branjen krvlju' (<https://mimladi.hr/2024/10/10/predsjednica-udruga-janjevo-ruza-golomejic-nas-identitet-ima-snazne-i-duboke-korijene-kroz-osam-stoljeca-je-brizno-cuvan-i-cesto-branjen-krvlju/>)

Doselivši se s prostora nekadašnje Dubrovačke Republike na Kosovo, Hrvati iz Janjeva čine vjerojatno...

mimladi.hr

Svjetski savez mladih Hrvatska

Vlaška 31, 10000 Zagreb

OIB: 93537511521

Kontakt

Email: info@mimladi.hr

Mobitel: +38592 502 5176

Društvene mreže

Instagram (<https://www.instagram.com/mimladihr/?hl=hr>)

Facebook (<https://www.facebook.com/mimladihr>)



mimladi created by **Illiva Development**